Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX Ч. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 19-го ЧЕРВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK SATURDAY, JUNE 19, 1982 No. 114 VOL. LXXXIX

І.ДЕМЯНЮК ПРОГРАВ СПРАВУ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ СУДІ

Клівленд, Огайо. — Клівлендська газета „ПлейнДілер" інформує у числі з 9-го червня ц.р., що Іван Демянюк програв справу в апеляційному суді і тепер він мусітиме доказати адміністративному судді окружного суду в Клівленді, чому він повинен залишитися в ЗСА, бо раніше рішенням суду він був позбавлений американського громадянства за кривоприсягу при одержуванні громадянських паперів.

Як відомо, прокуратура і численні свідки закидали І.Денянюкові співпрацю з нацистською адміністрацією у Польщі у концентраційному таборі Треблінка і співдію у винищуванні жидівського населення під час Другої світової війни. Перебіг процесу у Клівленді причинився до попяризації і поглиблення ворожнечі між жидівською і українською спільнотами міста, бо українці всякими способами опрокидували спосіб прокуратури, яка вживала на процесі совєтську „документацію", до якої жадна держава в світі не має сьогодні довір'я.

Оборонець І.Демянюка, адвокат Джан В. Мартін, заявив кореспондентам, що він особисто ще не бачив на письмі рішення апеляційного суду і тому не бажає займати до цієї справи становища. Сам Демянюк, колишній робітник в автомобільній компанії, який під час суду заперечував совєтські свідчення і зізнання свідків про його участь в концентраційній службі і заявляв, що сказав неправду тільки зі страху перед репатріяцією до Совєтського Союзу, не зустрічався з кореспондентами.

Представник прокуратури заявив, що Департамент справедливости розглядатиме тепер справу депортації І. Демянюка до іншої країни, після того, як апеляційний суд, вислухавши Демянюка і його свідків та розглянувши документи, не визнав їх достатніми і переконливими для зміни судового рішення і евентуального повторення процесу.

В Рочестері відбудеться Вчительська конференція шкіл українознавства

Ню Йорк (Є.Ф.). — Цьогорічна Всеамериканська вчительська конференція шкіл українознавства відбудеться в днях 26-27 червня ц.р. в Назарет коледжі в Піттсфорді біля Рочестеру, Н.Й. Це вже п'ята з черги крайова конференція, на якій вчителі шкіл українознавства обмінюються своїм досвідом, лекційно-методичними підходами, обговорюють шкільні програми та підручники. Ці конференції мають також за ціль допомогти молодшим учительським кадрам у їхній відповідальній праці в школах українознавства.

Праця Конференції проходитиме в спільних і окремих сесіях, на вчительських семінарах по клясах і предметах: спільна методична сесія, сесія від дошкілля до 4-ої кляси, сесія від 4-ої до 6-ої кляси та окремі сесії по предметах — українська мова й література та історія, культура й географія. З практичними лекціями й методичними завуваженнями виступатимуть такі вчителі: проф. Яків Козловський, проф. Павло Маляр, Іван Близнак, мґр Марія Кіцюк, мґр Лідія Маґун, д-р Роман Дражньовський, д-р Євген Федоренко, проф. Павлина Андрієнко - Данчук, Х. Таран, А. Свіца, О. Прийма, М. Мандзій, М. Боднарук, О. Мудра, Тамара Денисенко, інж. Людмила Демиденко, Марія Уздейчук, Ірина Дибко-Филипчак, Люба Крупа, Дмитро Грушецький, д-р Богдан Корчмарик і д-р Іван Куйдич. Впродовж суботи і неділі відбуватиметься також книжкова виставка видань Шкільної Ради. Конфереція розпочинається в суботу в 9-ій годині ранку. Суботня програма закінчиться бенкетом, який почнеться в 7-ій годині вечора.

Відбудеться теж з'їзд директорів і педагогічних дорадників шкіл українознавства в суботу, 25-го червня, який розпочинає свою працю в 7:30 вечора. На з'їзді буде обговорено працю Шкільної Ради, діяльність шкіл і пляни на майбутнє.

Адреса коледжу, в якому відбудеться конференція: Nazareth College, 4254 East Ave. (Rt. 96) Pittsford, N.Y.; tel. (716) 586-2525.

НОВИЙ ДАТОК НА ШЕВЧЕНКІВСЬКУ ФУНДАЦІЮ

Вінніпеґ, Ман. — З нагоди Шевченківського концерту, Товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка в Кенорі, Онтаріо, зложило новий даток 5,000 дол. на залізний фонд Української Канадської Фундації ім. Тараса Шевченка.

Цим датком Товариство осягнуло суму 16,051 дол. і є на першому місці між організаціями-жертводавцями в цілій Канаді, крім Централі КУК.

Помер св. п. о. Димитрій Библів

Нюарк, Н.Дж. — З парафії української католицької церкви св. Івана Хрестителя наспіла вістка, що у четвер, 17-го червня 1982 року, помер тут на 60-му році життя о. Димитрій Библів, ЧНІ.

Похоронні відправи будуть відслужені в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, при Сенфорд авеню у неділю, 20-го червня, — 5-та год. по полудні — виложення тіла, год. 7-ма увечері — Парастас. В понеділок, 21-го червня, в годині 10-ій ранку — Архиєрейська Служба Божа і священичий похорон, що їх відправить Митрополит Стефан у сослуженні духовенства. Тіло св. п. Д.Библіва буде перевезене і похоронене на кладовищі в Йорктоні, Канада.

Св. п. о. Д. Библів

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА ВСТУПИЛИ ДО БЕЙРУТУ

Єрусалим, Ізраїль. — Не зважаючи на осторогу ЗСА та арабських країн, командування ізраїльських військ в Ливані дало наказ вступити до столиці Ливану Бейруту, з метою очищення цього міста і околиць від вояків Палестинської Визвольної Організації.

Згідно з повідомленням Дана Мерідора, секретеря ізраїльського кабінету, Беґін мав телефонувати з Ню Йорку, даючи інструкції діючому прем'єр-міністрові Сімґі Ерліхові „діяти так, як цього вимагає безпека Ізраїля". На ділі, він дораджував не брати під увагу „ніяких натяків" з Вашінґтону.

Американські урядові кола подають, що президент Реґен не прийме Беґіна, якщо ізраїльська армія окупує Бейрут. Американський Уряд здержав доставу 75-ох американських літаків типу Ф-16 до Ізраїля власне з уваги на наїзд на Ливан.

Савдійська Арабія видала перестогу про потребу „спеціяльних заходів", які Америка не змусить Ізраїль відтягнути свої збройні сили з Ливану. Рівнож у Вашінґтоні міністер закордонних справ Єгипту, Камаль Гассан Алі, повідомив президента Реґена, що „існуюча ситуація в Ливані є цілковито неприємлива" для Єгипту.

Після неясних і часто суперечних заяв, щодо остаточної мети ізраїльської інвазії Ливану, уряд Беґіна твердить, що Ізраїль є за суверенним і самостійним Ливаном, але без палестинських терористів. Таке запевнення вплинуло на певні зміни американської політики. Америка, піддержуючи Раду Безпеки Об'єднаних Націй, вимагала спершу негайного відтягнення ізраїльських військ з Ливану, але по запевненні Ізраїля, що його ціллю є піддержувати суверенний і самостійний Ливан, змінила це становище на більш прихильне для Ізраїля.

Це становище буде подане до відома під час зустрічі Беґіна з Реґеном.

Відновлено дебати про нові бомбовики

Вашінґтон. — Вже не відсьогодні в Конґресі ведеться боротьба проти „занадто дорогих" військових літаків, відомих під маркою Б-1, на які знавці оборонних справ у ЗСА покладають найбільші надії, що вони можуть бути „відстрашуючим чинником" для СССР.

Ці літаки, в кількості 100 штук, має будувати фірма Раквелл Інтернешенел у Каліфорнії і кошти їх побудови встановлені Пентаґоном на 20,5 більйона долярів.

Все, пов'язане з їх побудовою, вже пущено в рух, але розпочалися дебати в Конґресі знову проти побудови цих літаків, бо кошти побудови можуть зрости на 30 відсотків. За бомбовиками побивається президент Роналд Реґен, який ставить справу зміцнення оборонних спроможностей Америки наріжним каменем своєї президентури, про що він оголосив ще минулого жовтня.

Після визначення згаданої суми на будову літаків, було проведено окреме вивчення цього пляну, і про його висновки довідався Конґрес через Генеральне рахункове бюро, що переглянуло вже кілька кошторисів побудови цієї повітряної фльотилії літаків. Конґрес, довідавшись про цю студію, зажадав від Пентаґону переглянути її, і після кількох сильних заперечень з боку секретаря оборони Каспара Вайнберґера і його заступника Френка Карлуччі Конґрес все таки ці дані дістав.

Тепер посилиться знову боротьба з боку демократичних законодавців проти побудови бомбовиків, як задорогих. Хоч у той сам час, коли згадане незалежне вивчення кошторису побудови літаків говорить про збільшення загальної суми до 26,7 більйона долярів, інша студія, проведена Повітряними силами ЗСА, ствердила, що попереднє обчислення коштів правильне. Але це не впливає на тих законодавців, які воліють бачити ці більйони скеровані на різні „добродійні програми", на „хліб і масло", а не на „рушниці і гармати", і тому вони борються проти Реґена пляну зброїти Америку, щоб вона не була „другою потугою в світі", а стала знову першою.

Програма побудови повітряної фльотилії із сотні бомбовиків вже давня, і Конґрес має з нею до діла вже певний час. Як відомо, демократи були добилися припинення будови літаків типу Б-1 в 1977 році, коли тодішній президент Джіммі Картер видав наказ побудову бомбовиків припинити, хоч дозволив далі вести досліди, удосконалення та розпрацювання нових покращань у моделях цих літаків для майбутнього.

Появиться книжка про діяльність КҐБ в Америці

Вашінґтон. — Минулого тижня на телевізійній програмі Ей-Бі-Сі виступив колишній співробітник Федерального Бюра Інвсетиґацій (ФБІ) Роберт Лемфир, автор книжки про совєтську шпигунську діяльність під час і після Другої світової війни, яка вийде через рік під назвою „ФБІ проти КҐБ". У тій книжці автор розказує також і про те, як було розкрито шпигунську діяльність подружжя Етель і Джуліюса Розенберґів, які були засуджені американським судом за шпигунство в користь Совєтського Союзу.

Автор твердить, що американській розвідці під час Другої світової війни попала до рук у Фінляндії зашифрована книга кодів совєтської розвідки на Заході. З допомогою спеціялістів Великої Британії і З'єднаних Стейтів Америки вдалося розкрити дію багатьох совєтських шпигунів, а потім, під претекстом інших справ, вилучити їх з праці, яку вони виконували. Серед сотень інших совєтських шпигунів було також подружжя Розенберґів. Згідно з твердженням Лемфира, ФБІ вже раніше знало про нелеґальну діяльність Розенберґів, але не спішило з арештом, побоюючись, що їхнє ув'язнення може викликати підозру совєтських органів безпеки про розкриття кодів. Розенберґи були арештовані тільки тоді, коли в СССР довідались про існування книги кодів і розкриття таємниць американською і британською розвідкою.

ЗМІНА В ДАТІ ПРИЙНЯТТЯ

Філядельфія, Па. — Місцевий Комітет Оборони Національних і Людських Прав України повідомляє, що з незалежних від Комітету причин, прийняття у Вашінґтоні, яке було заплянoване на четвер, 24-го червня, відбудеться в середу, 23-го червня о год. 6-ій вечора в будинку Кеннон, кімната ч. 210. Там же відбудеться виставка самвидаву.

ҐАЛЬТІЄРІ ЗРЕЗИҐНУВАВ

Буенос Айрес, Арґентина. — Дотеперішній президент Арґентини і головнокомандуючий арґентинською армією, Леопольдо Ґальтієрі, який скомпромітувався військовою інвазією на Фальклядські острови, був усунений військовою хунтою з усіх його дотеперішніх становищ і замінений іншими двома особами. Функцію президента тимчасово виконуватиме дотеперішній міністер внутрішніх справ Альфредо Сейнт Жан, а головнокомандуючого армією — ген. Крістіно Ніколяйдез.

Раніше, виступаючи на телевізії, ген. Ґальтієрі заявляв, що він ніколи не покладе свого підпису під капітуляційним документом, підписаним арґентинським генералом і головнокомандуючим на Фальклядських островах Маріо Бенджаміном Менендезом і британським командиром ген. Джеремі Муром.

З такою поставою не годились інші члени військової хунти, бо це збільшувало жертви арґентинських вояків, які, попавши у британський полон, є виставлені на виснаження у зв'язку з погодою, яка панує тепер в південному Атлантику, голод, хвороби тощо. Про це й інші справи виразно натякала прем'єр-міністер Великої Британії Марґарет Тачер, закликаючи Ґальтієрі до якнайскорішої відповіді і визнання капітуляції, щоб Британія могла передати Арґентині її вояків.

У політичних колах вже раніше поширювались поголоски про заломання арґентинського уряду, але тоді ще ніхто не думав, що хунта рішиться тільки на усунення Ґальтієрі і намагатиметься рятувати престиж арґентинського генералітету, фактичного керівника країною. Ґальтієрі заявив після рішення про його відхід, що він не отримав піддтримки більшости генералів.

„Я не є тим адміралом, який покидає першим потопаючий корабель", — заявив Ґальтієрі кореспондентам, просячи їх передати ці його слова арґентинському народові.

Деякі політичні аналітики звертають увагу, що за кулісами цієї драми стоїть Москва і її сателіти, які вже віддавна намагаються підірвати довір'я арґентинських народних мас до військової хунти і змінити політичну і соціяльну систему в Арґентині. На це вказують також деякі потягнення кубинського диктатора Фіделя Кастра й інших прихильних до Москви урядів.

Вміжчасі ситуація з арґентинськими полоненими, яких нараховують 16,000 осіб, дуже погіршилася і уряд прем'єр-міністра Марґарет Тачер вимагає від Арґентини деклярації про закінчення війна на островах, щоб Велика Британія могла передати Арґентині полонених вояків, які до краю вичерпані, хворіють на різні хвороби, не мають відповідних санітарних умовин і, як заявив головний командир британських збройних сил в цьому районі світу адмірал Джан Вудвард, сотні вояків можуть померти, якщо Арґентина й далі мовчатиме.

„Ми розуміємо, що урядові Ґальтієрі тяжко погодитися з фактом програної війни, — заявив Вудвард, — але життя арґентинських вояків є у тій хвилині важливіше від амбіції військової хунти".

У світі

ПРИМАС ПОЛЬСЬКОЇ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ Церкви Юзеф Ґлемп покликав до Варшави усіх польських єпископів на спеціяльну нараду для обміркування двох основних справ: масових і дуже бурхливих маніфестацій, які відбулися у багатьох місцевостях Польщі минулого тижня і посиленого у зв'язку з цим режиму Військовою радою національного спасіння та можливого приїзду до Ченстохови Папи Івана Павла II в серпні ц.р. Деякі єпископи, які не бажали бути названі по імені, заявили, що серед польського єпископату існує побоювання, що військова хунта може використати минулотижневі демонстрації як претекст до зміни настанови уряду до відвідин Папи. Деякі єпископи заявили, що багато зударів демонстрантів з поліцією спровокували аґенти служби безпеки, які дуже брутально поводились з учасниками демонстрації.

НЕКОМУНІСТИЧНІ КРАЇНИ ПІВДЕННОЇ АЗІЇ знову звернулись до комуністичного В'єтнаму, щоб він вивів свої війська з Камбоджі і тим самим допоміг розв'язати цю наболілу проблему. Деякі азійські країни обвинуватили також Ганой за створення нестерпної і дуже загрозливої ситуації в цьому районі світу. В'єтнам, як відомо, вдержує в Камбоджі 200,000 своїх вояків. У спільному комунікаті, підписаному міністрами закордонних справ Таїлянду Сінґапуру, Індонезії, Філліпінів і Маляйзії говориться, що згадані держави стосуватимуть дипломатичний і економічний тиск на В'єтнам так довго, аж поки він не забере свої окупаційні війська з Камбоджі.

ДИКТАТОР ЛІВІЇ ПОЛКОВНИК МУАММАР Каддафі поважно застановляється над висилкою до Ливану своїх військових частин для допомоги Палестинській Визвольній Організації і Сирії, яка хоч не є у стані війни з Ізраїлем, але її військові частини, стаціоновані в тій країні, час від часу зударяються з ізраїльською армією. Як відомо, Лівія отримує також совєтську зброю і технічний військовий виряд, подібний до виряду сирійської армії. Розмовляючи з французькими кореспондентами М. Каддафі назвав ізраїльську акцію в Ливані „брутальною інвазією і народовбивством". Політичні спостерігачі кажуть, що Каддафі запозичив ці епітети від своїх совєтських протеркторів.

КУБИНСЬКИЙ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ Д—Р КАРЛЬОС Рафаель Родріґез, виступаючи на сесії Генеральної Асамблеї у справі роззброєння, заявив, що Куба отримала недавно поважну кількість модерної зброї і технології, яку вона думає використати для власної оборони „проти американських імперіялістів". Родріґез очевидно не сказав звідкіля Куба отримала цю зброю, але дипломати навіть не сумніваються, що її доставив на Кубу Совєтський Союз, представники якого на форумі ОН „розпинаються" за „мир і роззброєння", зокрема обмеження стратегічної нуклеарної зброї. Покликаючись на слова Фіделя Кастра, кубинський представник заявив, що теперішня Адміністрація президента Роналда Реґена „є найбільш аґресивною" у відношенні до соціялістичних країн. Крім того, Родріґез обороняв теорію про так звану „оборонну зброю" і атакував тих, які, мовляв, зброяться для аґресії.

В МАДРИДІ ЗНОВУ ЕКСПЛЬОДУВАЛИ ЧОТИРИ великої розривної сили бомби під будинками, які належать до міністерства оборони. Ніхто не був поранений від експльозії, але вибухи дещо збентежили службу безпеки і поліцію, яка присвячує багато часу для вдержання ладу і спокою в країні у зв'язку з футбольними змаганнями за світове мистецтво. Також у баскській провінції терористи застрелили поліциста у цивільному.

РЕҐЕН ЗАСУДИВ СОВЄТСЬКИЙ ТОТАЛІТАРИЗМ

Ню Йорк, Н.Й.—На форумі Об'єднаних Націй з нагоди другої спеціяльної сесії ОН для роззброєння, Президент Роналд Реґен виступив тут з 26-хвилинною доповіддю, у четвер, 17-го червня, в якій з'ясував становище Америки до світових проблем і справи роззброєння, що є темою цієї Сесії.

На цій Сесії у вівторок, 15-го червня, було прочитане представником СССР Андреєм Громико „послання" від Леоніда Брежнєва з „приреченнями", що СССР першим не застосує нуклеарної зброї в жодній війні.

Як і раніше, президент Реґен опрокинув тведження Ґромика і Брежнєва, вказуючи на їх правдиву ціль— тиск і можливе завоювання країн Західньої Європи.

Президент Реґен спочатку промови нагадав нещодавну історію ЗСА та їхні дійсні, а не паперові намагання дбати про мир у світі. Якщо б Америці йшлося будь-коли про домінування в світі, то ЗСА могли б „підбивати території" тоді, коли вони були єдиною індустріяльною країною в світі, не знищеною війною. ЗСА цього не зробили, а навпаки,— відбудували всі інші, включно з країнами—ворогами, казав Президфент.

У подібному тоні, розповівши про всі численні заходи ЗСА для справи миру, Президент ЗСА потім схарактеризував зовсім протилежну поведінку Москви, засуджуючи совєтський тоталітаризм. Тут також Президент нагадав кожний поважніший переступ совєтами міжнародного права і чартеру Об'єднаних Націй: поламання Ялтинського договору, коли Совєти загарбали Східню Европу. Від самого закінчення Другої світової війни СССР був джерелом конфліктів у світі. Це він— СССР—побудував огидний мур у Берліні, що його Президент оглянув минулого тижня, збройно загарбав Чехо-Словаччину, Мадярщину, Афганістан і брутально втрутився в Польщу.

В декаді 70-их років, яку проголошено Об'єднаними Націями декадою „детанту," СССР продовжував інтенсивно озброюватися, коли ЗСА насправді дотримувалися правил і настанови ОН щодо детанту. Але не тільки збросння і воєнна аґресія на сусідні країни були ознакою поведінки совєтів,—казав Р.Реґен,—Совєти звернули свою нищівну дію на світ, маніпулюючи т. зв. Рух за мир у світі та спонзоруючи терористів і заколотників скрізь у світі: в Центральній і Південній Америці, в Африці, на Близькому Сході, в районі Караїбського моря і в Европі, —казав Президент.

Згдавши відверто і переконливо про всі інші совєтські переступи і про їхнє небажання насправді зменшити напруження в світі, президент Реґен проте не відкидав можливости і потреби домовлятися з СССР про зменшення зброї. Він тут, в ОН, говорив про грядучу конференцію-зустріч представників ЗСА з представниками СССР у Відні, на якій обговорюватиметься в першу чергу зменшення міжконтинентальних нуклеарних ракет, як і про інші кроки для порозуміння поміж обома великопотугами.

Але Президент твердо вимагав діл, а не слів, бо самими словами годі спинити тиранію в світі.

Тут знову пригадав Р.Реґен свою пропозицію щодо роззброєння, евентуально— щодо зменшення спочатку воєнних перегонів. Ці пропозиції він виклав ще в листопаді минулого року, майже повторив їх у лютому цього року, і нарешті 9-го травня у Европі.

Президент Реґен закликав СССР виявити цей раз справжніми ділами турботу про мир у світі, а щодо Америки, він казав,—усе її минуле і теперішне скероване було, є і буде в напрямі миру в світі і в напрямі охорони волі. Не останнє місце займала в промові Президента критика совєтів за порушення Гельсінкських угод з 1975 року, про які він згадував з приводу розгрому Москвою руху спротиву.

На цій ОН були присутні А.Ґромико і амбасадор СССР до ЗСА Анатолій Добринін. Реакція на доповідь Президента з боку держав, що належать до вільного Заходу, була дуже позитивна, але багато представників країн, членів ОН з „Третього світу," після промови начебто казали аналістам і репортерам, що протисовєтський тон промови американського Президента їм не зовсім був до вподоби.

В Америці

ПІСЛЯ ҐРАДУАЦІЇ З ПОЛІЦІЙНОЇ АКАДЕМІЇ в Ню Йорку, 25-го червня, з 2,600 молодих випускників-поліціянтів аж 1,250 будуть відбувати піше патролювання вулиць міста, замість їздити в автомобілях під час службових годин. Це найбільша кількість поліціянтів-„піхотинців", ніж у будь-який інший час вже від років у Ню Йорку. Поліціянти нестимуть службу пішки ціле літо до місяця жовтня, бо влітку тут найбільша злочинність.

КОРАБЕЛЬ-АВІОМАТКА „САРАТОҐА", ЯКИЙ тепер відбудовують коштом понад півбільйона долярів у Філядельфії, в середу, 16-го червня, зазнав вибуху 1,200 фунтового клапана парової рури з невідомих причин. При вубуху тяжко поранено і попечено парою дев'ять моряків, з того трьох дуже критично.

ЯКРАЗ ТЕПЕР ВІДБУВАЮТЬСЯ СВЯТКУВАННЯ століття від дня народження колишнього чотириразового демократичного президента Френкліна Делано Рузвелта скрізь в ЗСА, а особливо Нюйоркському стейті та в самому Ню Йорку. В Об'єднаних Націях відбулася в середу, 16-го червня, цілоденна сесія, де згадували з носталгією „ідеалізм цього державного мужа і його ініціятиву в організуванні цих ОН". З цієї нагоди зібралися тут всі симпатики Рузвелта з політичного і культурного світу, на чолі з Едвардом (Тедді) Кеннеді, „прапороносцем ліберально-демократичних сил" в ЗСА.

ВІДОМИЙ НЕ ТІЛЬКИ В НЮ ЙОРКУ І В ЗСА, АЛЕ й у світі, центр Рокефеллера — кілька кварталів „нерухомого майна" в середині міста Ню Йорку, якраз відзначає своє 50-річчя, бо це в жовтні 1932 року 19 будівель, що з них складається цей Центр, були віддані в ужиток. Відтоді центр Рокефеллера дав більйони долярів прибутку і є найбільш успішним „шматком рієлестейту" в світі, бо тут „вміло переплелися комерція і культура, твердоголовий бизнес з архітектурною досконалістю", — як про це висловився „Ню Йорк Таймс". Творець центру Джан Рокефеллер, і власник землі — 22 акрів — Колюмбійський університет і далі зароблятимуть добрі гроші, одноразово служачи населенню. Місто користає з Центру теж у грошовому відношенні. Наприклад у самому 1981 році податок від центру був 45 мільйонів долярів, а Колюмбійський університет за землю, на якій побудовано центр, цього року дістане майже 11 мільйонів долярів.

КРАЙОВИЙ ЦЕНТР ДЛЯ КОНТРОЛІ ХВОРІБ, ЩО міститься в Атланті, Джорджія, повідомив минулого тижня в своєму найновішому звіті про причини смертности серед американських дітей, що однією з п'яти найважливіших причин (третьою після нещасливих випадків) смерти дітей у віці поміж першим роком і 4-им роком життя є убивство цих дітей людьми. Це є навіть батьки, рідні або нерідні, та інші особи. Кількість вбивств дітей від 1925 року зросла в шість разів для цієї групи дітей, і ці ж вбивства зросли вдвічі за той самий час для вікової групи дітей від п'яти років до 14-ти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Скінчилася війна — залишився клопіт

Вночі з 14-го на 15-те вересня 1981 року скінчилася 74-денна війна за Фальклandські острови–архіпелаг завбільшки не цілої Східньої Галичини, скелиста непривітна країна у південній частині Тихого океану, на якій жили 1,800 осіб англійського роду і кругло 800, 000 овець. Великобританія мала ту країну у своєму колоніяльному посіданні 149 років, — раніше вона належала до Еспанії, але коли Арґентина здобула свою незалежність від Еспанії у 1819 році, то вона зголосила претенсії до Фальклєндських островів з титулу ґеографії: вони віддалені від Арґентини за 250 миль, а від Великобританії — 8,000 миль. 2-го квітня ц. р. Арґентина несподіваним висадом кількох тисяч вояків легко роззброїла 50 британських моряків, які становили цілу залогу на Фальклєндських островах, (один оборонець загинув) команданта того висаду генерала Маріо Менендеза проголосила тамошнім генерал-губернатором, а британського губернатора разом із отими полоненими вояками відіслала до Великобританії.

Це був удар по великодержавницькому престижі Великобританії, яка у скелистих Фальклєндських островах, так само, як у Скелистому Ґібральтарі вбачає наче символічні залишки своєї колоніяльної імперії. Британський міністер закордонних справ лорд Каррінґтон подався до димісії, визнавши свою вину у короткозорості, що не передбачила арґентинської інвазії, а британський прем'єр Марґарет Тачер, називана її земляками „залізною леді", вислала на відвоювання Фальклєндських островів велетенську морську армаду з двома літаконосцями у проводі та додатково з найбільшим і найбільш люксусовим пасажирським кораблем „Квін Елізабет" 2" з дальшим транспортом вояків. Арґентинці скріпили свою залогу на Фальклєндських островах до кругло 10,000 вояків, збудували там окопи й гнізда для скорострілів та були переконані, що переможуть Великобританію. Але сталося так, як передбачували міжнародні військові фахівці: британська збройна сила — армія, морська фльота, летунство — має за собою традицію, має кращий вишкіл і краще вивінування і напевне також кращих високоосвічених та досвідчених стратеґів. Довгої мови короткий зміст: британці перевели на Фальклєндські острови переможний висад, обсадили військом і гарматами пануючі над столицею Порт Стенлі довкільні горби, перемогли проріджені ряди втомлених арґентинських вояків і коли опинилися уже на передмісті названої столиці (насправді невеличкого містечка на зразок англійських містечок) — над арґентинськими окопами і над будинком арґентинського губернатора появилися білі прапори.

Припинилася стрілянина, яка коштувала британцям коло 300 вбитих та арґентинцям коло 800 вбитих і коло 1,000 ранених, плюс втрати у кораблях і літаках по обох сторонах. В Арґентині прийшла, як це завжди в таких випадках буває, реакція — замість прославляти панівну військову хунту, як національних героїв, — залунали голоси, що вимагають димісії диктаторських генералів, які розпочали воєнну авантюру, щоби відвернути увагу народу від внутрішньої економічної кризи. Зате у Великобританії настав настрій тріюмфу. Але перспективи для обох сторін мрячні, невеселі.

Арґентині погрожує період внутрішнього заколоту, в якому будуть змагатися за захоплення влади три табори — скрайній лівий, прокомуністичний, скрайній правий військово-авторитарний і центровий демократичний, на жаль сконсолідований. Знову ж перед Великобританією стоятиме проблема: чи зберігати за собою суверенність над віддаленими на 8,000 миль скелями, чи шукати компромісу й піти на двоєвластя на спілку з Арґентиною, або погодитися на інтерналізацію тих островів? Зберігати на Фальклєндських островах кількатисячну армію, прохарчовувати її і тримати ту колонію при вічній загрозі нової війни з Арґентиною — це страхітливі кошти і послаблення фронту проти СССР. Чи „виплатиться скірка за виправу"? Коло півтори тисячі молодих людей згинули — навіщо?! Жертви потрібні, щоби створити леґенду, але тут і леґенда хитка бо ціла та війна була одним безглуздям.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПАКІСТАНУ і представник просовєтського уряду в Афганістані, зустрілись у Женеві для обговорення проблем тісно пов'язаних з полагодженням конфлікту між обидвома країнами і можливого замкнення кордону, через який переходять партизанські відділи афганського визвольного руху, вишколювані в Пакістані. Заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй Дієго Кордовез брав також участь у переговорах та зустрічався з обидвома представниками окремо. Іран також був зацікавлений у цих розмовах, але представництво тієї країни заявило, що іранські представники не приготовані до розмов тепер у зв'язку з подіями на Близькому Сході. Основними справами у розмовах мали б бути дві речі: визнання усіми країнами теперішнього уряду в Кабулі і не вмішування у внутрішні справи Афганістану, а також ступневе виведення совєтських окупаційних військ, які є основною причиною внутрішньої боротьби і партизанських дій антикомуністів. Справа повороту афганських втікачів також мала б бути темою розмов.

Володимир Душник

АРКАДІЙ ШЕВЧЕНКО — ПРО СОВЄТСЬКИХ „ВОЖДІВ"

Аркадій Н. Шевченко, відомий совєтський дипломат і високопоставлена фігура в системі ОН, який вибрав „свободу" в 1978 році, по довшій мовчанці виступив зі своїми поглядами про совєтських „вождів" та їхню політику. За його прізвищем, він, мабуть, українець, але або цілковито „зрусифікований-совєтизований" або прямо з тих чи інших причин, він не хоче виявити себе українцем. Нам відомо, що по його втечі з ОН, зроблено спроби через його адвоката, щоб із ним зустрінутися, але він не бажав собі такої зустрічі, зовсім не подавши причин. Єдина згадка про його походження — це одне речення в книжечці про нього, яку написала його колишня приятелька", а саме що його батьки мали фарму в Україні.

Шевченко, який сам шукав контактів з американською пресою і дав своє інтерв'ю репортерові з „Вашінгтон Посту", говорив про евентуальні зміни в совєтському проводі, після смерти Брежнєва. Шевченко не вірить в те, що американський Уряд, наклавши економічні санкції, змусить кремлівських „вождів" до певних політичних концесій у закордонній політиці.

Він також твердив, що під цю пору ніхто не зможе заступити Брежнєва, який протягом майже двадцять літ нагромадив масу титулів і влади у своїх руках.

У противагу іншим совєтським дисидентам, Шевченко не представляє совєтських „вождів" — як непримиримих ворогів капіталізму. На його думку, кремлівські провідники — це люди „другорядного калібру" які не мають прикмет, притаманних сильним і командним особистостям, як і у них немає ясних поглядів на політику СССР. У більшості всі вони зацікавлені в збереженні своїх становищ та тих великих привілеїв, якими вони втішаються.

Шевченко заперечив начебто совєтських провідників в Кремлі можна схарактеризувати як „поміркованих" чи „лібералів". На його думку, люди, що кермують СССР — це обмежені люди та „пігмеї" в політичному сенсі.

Він твердив, що Брежнєв від 1977 року терпить від занику пам'яті, і тому більшість його обов'язків тепер сповняє його вибранець Константин Черненко.

А. Шевченко сказав, що коли це він, востаннє, у 1977 році бачив Брежнєва в Москві, він був у жахливому стані здоров'я, і хоча приходили деякі моменти, коли Брежнєв виглядав „нормально" — в Шевченка залишилось переконання, що „Брежнєв не може логічно думати".

Понад 22 роки Шевченко виконував совєтську дипломатичну службу і був персональним політичним дорадником Ґромика від 1970 до 1973 років. Опісля він обняв пост генерального підсекретаря Об'єднаних Націй в Ню Йорку, найважливіше становище після самого генерального секретаря.

Після своєї „втечі на волю", Шевченко провів довгі місяці в товаристві американських розвідчих органів, яким він багато розповів про персонажі і політику совєтської системи. Високі американські чинники твердять, що його „інформації були великої вартости і часто — унікальні".

Шевченко сьогодні одружений з американкою і живе десь біля Вашінгтону. Він твердив, що після його втечі з ОН він був в поганому психічному стані і його репутація потерпіла через його знайомство, за фахом жінки „легких звичаїв" у Вашінґтоні, яка, опісля, видала книжку під заголовком, „Коханка дефектора".

Перша жінка Шевченка, правдоподібно, померла в Москві; її відвезли до Москви зараз після того, як тільки розійшлася вістка, що він „вибрав свободу". Шевченко певний цього, що її замордувало КҐБ. Його син і дочка перебувають в СССР.

Американські приятелі Аркадія Шевченка твердять, що він перестав пити горілку, як і теж, що його жінка допомогла йому почати нове життя.

Він пише довшу працю про свій досвід в совєтській дипломатичній службі, як теж виступає з публічними доповідями. Недавно на телевізійному каналі Ен-Бі-Сі висвітлювано фільм про „Совєтське шпигунство в Америці", де Шевченко був одним з головних нараторів фільму.

Олександер Домбровський

ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКО ЖИДІВСЬКИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

III

Новий голова був невдоволений моїми арґументами й пропозиціями, але й сам не міг спромогтися на якусь позитивну концепцію. Я хотів нав'язувати дальше до політики покійного М. Ветухова, згідно з досвідом проробленої праці, а новий голова починав „від початку", запитуючи жидівських колеґ, що, собою представляє сучасне жидівство — релігійне, чи національно-політичне поняття? Такі неполітичні запити викликували лише оґірчення серед жидівських колеґ і несмачну атмосферу. Пам'ятаю, як після такого запиту зі сторони Л. Чикаленка А. Берльштейн відповів йому дещо піднесеним голосом: „А що це має спільного в жидівсько-українською проблематикою?" Я старався лагодити справу як лише міг, але атмосфера після засідань залишалася не такою, як була давніше. Вихід залишався для мене лиш один — зрезиґнувати зі секретарства в комісії, що я й зробив. Приблизно в тому часі помер голова Секції Античної Історії — А. Коцевалов (визначний учений европейського формату) і мені, як дотеперішньому секретареві, прийшлося очолити Секцію. Це й стало офіційною причиною залишення мною секретарства в Комісії для дослідів історії українсько-жидівських взаємовідносин. Коли я повідомив Чикаленка про свою резиґнацію з обов'язків секретаря, він задумався й сказав: „А з ким я залишуся... хто буде секретарювати?" Дійсно, не легко було підібрати когось. Я подумав і сказав: „Запросіть Я. Пеленського... може погодиться...".

Лебединою піснею для досліджень історії українсько-жидівських взаємовідносин можна вважати засідання, яке відбулося 16-го червня 1960 року. На засіданні були присутні А. Берльштейн, Ол. Домбровський, І. Замша, Й. Ліхтен, В. Міяковський, К. Паньківський і Л. Чикаленко. Л. Чикаленко оповідав під час засідання, що в цілі придбання нових членів ходив по хатах знайомих жидів і припрошував їх стати членами Комісії. Але ніхто з них не погодився, лише — один жид, і то не стати членом Комісії, лише час до часу зайти на засідання, як гість. Чикаленко оповідав у досить пристрасному стилі, мовляв, він благав декого з них стати членом і всі відмовилися. Під час того оповідання мені стало просто соромно. Це ж було немилосердно по престижу Академії, коли її науковий секретар ходив „з колядою" від хати до хати й благав знайомих жидів стати членами Комісії, а вони відсилали його „з квитком". Де ж би секретар жидівської наукової установи ходив з такою місією по українцях від хати до хати?! Якраз напроти мене сидів К. Паньківський, який з питомою йому критичною усмішкою моргнув до мене незначно оком і здвигнув раменами. Коли Л. Чикаленко звернувся до нього: „Костю Костевичу, милости просимо, очоліть Комісію, бо мені нікуди... я ж археолог...", Паньківський рішучо відмовився: „Якто, в такому критичному моменті комісії ви, Левку Євгеновичу, кличете мене на поміч, хіба я чудотворець з Белза, щоб оздоровити Комісію". Для порядку речі намічено ще якусь програму на чергові засідання Комісії, і голова закрив засідання. Це було останнє засідання, яке я собі особливо добре запам'ятав з огляду на його трагікомічний характер у зв'язку з виступами голови. Після того Комісія вступила у стан нечинности й стала паперовою фікцією, а згодом взагалі зійшла з обліку комісії УВАН. Коли одного разу при зустрічі з Й. Ліхтеном я запитав його за Комісію, він усміхнувся гірко й зацитував знане місце з „Дзядів" Міцкевича:

„Ціхо вшендзє, ґлухо вшендзє, цо то бендзє, цо то бендзє?". Після того стиснув мені руку і ми розійшлися.

Цікаво, що після моєї резиґнації зі секретарства Л. Чикаленко змінив не до пізнання своє становище до мене. Він був кілька разів у мене в хаті й ми дружньо дискутували на праісторичні теми, при чому він дуже жалувався, що не може знайти видавця на свою давно-опрацьовану монографію (палеолітична стоянка Мізин). Під час дискусій він досить сильно критикував Я. Пастернака, з яким знався ще з Праги й був собі з ним на „ти", однак його не долюблював. Коли одного разу під час критичних завваг під адресою Я. Пастернака, я сказав йому делікатно: „Левку Євгеновичу, час уже вам визбутися психологічної алерґії до галичанства", він усміхнувся, а згодом додав: „Та що ви, Олександре Михайловичу, ви ж галичанин, а все ж таки ми друзі з вами...!" Таким був покійний Левко Євгенович Чикаленко. По якомусь часі відійшов від нас той же Л. Чикаленко, К. Паньківський, А. Берльштейн у наслідок старости перестав показуватися в Академії, а Й. Ліхтен виїхав до Европи. Залишився я один, наймолодший з них, „останній могіканин", старої ґвардії, яка в п'ятдесятих роках творила початки Комісії для дослідів історії українсько-жидівських взаємовідносин, а з тим залишився і жмут відносин, як причинок до історії змагань за українсько-жидівське порозуміння й співпрацю.

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Батькові

„ Було чотири брати: Кожний, Хтось, Хтонебудь і Ніхто.

— Сини мої, — сказав батько. На вас чекає відповідальна робота, беріться зараз за неї !

Кожний думав, що хтось це зробить напевне. Хтонебудь міг це зробити, але Ніхто не зробив. Хтось розлютився, бо це була робота Кожного. Хтонебудь не брався за неї і Ніхто не спішився.

Робота чекала й чекала і Кожний обвинувачував когось, але Ніхто - себе, аж Хтось сказав:

— Ходімо, хлопці, обідати, таку маленьку роботу зробить за нас Хтонебудь.

— Тільки не я, — сказав той, бо Кожний має дві руки здатні до праці.

І прийшов батько, і сам зробив всю роботу ".

Дорогий Тату !

Прости нам наші провини, нашу впертість, лінивство і невдячність, бо не хтонебудь, і не хтось, а Кожний з нас повинен шанувати Батьківське Слово.

День Батька

У травні відзначили ми День Матері, а в третю неділю червня відзначають в Америці День Батька. Як до того дійшло ?

Треба усвідомити собі, що деякі діти не запам'ятали своєї матері, бо скоро померла, а ними опікувалися їхні батьки. Одна така „півсирота", Джан Брюс Дадд, яка вчасно втратила свою матір і разом з п'ятьма братами виростала під опікою батька, почала в 1909 році робити заходи, щоб у день уродин її батька, Вілліяма Смарта, відзначити День Батька. Це ділялося у Спокейні, стейт Вашінґтон, на далекому північному заході. Одначе заки місцеві організації та священики приготовилися до цього першого Дня Батька, то це забрало трохи часу. Перший День Батька відбувся у третю неділю червня 1910 року. Президент В.Вилсон закликав американський нарід гідно вшанувати своїх батьків.

Перша світова війна, депресія, Друга світова війна не сприяли цьому святкуванні. Щойно в 1972 році Конґрес ухвалив резолюцію про День Батька у третю неділю червня. Президент ЗСА видав проклямацію, і День Батька став державним святом у ЗСА.

На українських землях не відзначали Дня Батька, але на еміграції в ЗСА ми разом з усіми американцями вшановуємо своїх батьків. Пам'ятаймо, що кожний батько робить багато для своєї родини цілий рік, то вповні заслужив собі, щоб один день у році пошанувати його, як хто може.

Американці мають звичай, при кожній добрій нагоді засипувати своїх рідних і ближніх усілякими дарунками, відповідно до їх „габбі".

Українські сини й доньки найкраще зроблять, якщо обдарують своїх батьків українськими книжками, платівками, картинами з українською тематикою, виробами українського народного мистецтва, вишивками: вишитою сорочкою чи краваткою, українською керамікою тощо. Все це причиняється до скріплення української атмосфери в українській хаті, що має велике значення для втримання українства серед нашої громади в Америці. На жаль, про цю дуже важливу справу так мало в нас говориться й пишеться!

При цій добрій нагоді варт підкреслити, що на наших очах у ЗСА зміняється основно родинне життя. Ще донедавна всю домашню роботу виконували виключно жінки та домашні помічниці. Тепер в Америці половина заміжніх жінок, матерів, працює поза домом. А що домашніх помічниць годі найти (вони дуже дорогі), тому чоловіки й батьки перебрали частину домашньої праці. Чимраз більше батьків займається варенням, миттям посуди, порядками, пранням, закупівлею, працею на городі тощо. Особливо, коли є малі діти, тоді і мати й батько мають повні руки роботи! Батьки є найкращими „бейбі-ситтерами".

Це такий тепер „тренд", і чимраз більше молодих батьків займається домашньою працею, що ще недавно були жіночою!

Коли в Америці й Австралії це вже ввійшло в „моду" і звичай, то в Европі переважно ще тримаються „старого звичаю", навіть у таких випадках, коли жінка працює поза домом. Особливо в СССР ще панують „старі, добрі звичаї", що чоловік висиджує в „кабачку" і попиває „брежнівку", а жінка й мати запрацьовується і дома і на важкій роботі...

Найбільший німецький поет, Йоганн Вольфґанґ Ґете (1749-1832) написав про „Девять передумов щасливого життя", що їх можна віднести до всіх батьків:

(Закінчення на стор. 3)

Юліян Мовчан

ПОДОРОЖ ПО АФРИЦІ

IV

Я забув запитати нашого співбесідника, а що буде, коли тією самою зброєю обзаведуться також африканські негри?

Відвідайте Найробі

Серед багатьох людей, які особисто ніколи не були на африканському материку, але, які багато читали чи чули фантастичних оповідань про „чорний континент", і досі переважає враження, що Африка — це переважно „джунглі", що це країна, де люди й досі живуть у куренях, зроблених із очерету, а замість одягів прикривають свої „грішні тіла" фіґовими чи будяковими листками...

Що правда, то правда — хоч, може, і не зовсім точно, але є і така Африка, але про це скажемо пізніше. Але є також Африка Момбаса — місто, яке є одним з найбільших східніх портів Африки, Африка багатьох і одних з найкращих парків у світі і Африка Найробі — столиці Кенії.

І ось, ми в Найробі — „місті холодних вод", як у перекладі масайською мовою зветься те місто. Гарне, чисте, приємне місто, на мою думку - найкраще в Африці. Маючи майже мільйон населення, Найробі з його просторими вулицями й багатьма парками, як також оріґінальною архітектурою своїх будинків нагадало нам Сідней — найкраще і найбільше місто Австралії.

Ідемо вулицями. Подібно до інших африканських міст, білих людей тут видно дуже мало — все чорні і чорні і то не „напівчорні" чи „напівжовті", як це часто можна бачити в Америці але всі вони таки „клясично" чи „расово-чорні". Так само протилежно до американських „чорних", ці люди гарно із „смаком" одягнені — не в заяложених і розтріпаних „джинсах", якщо йдеться про осіб чоловічої статі, але в добре випрасованих костюмах з широкими внизу штанами, (т. зв. флер). Так само жінок тут не побачите в штанах — всі вони одягнені у гарно допасовані різнокольорові сукні, а не в якесь витерте і брудне штаноподібне лахміття, як в це часто вдягаються американські жінки. І якщо там появиться якась жінка в штанах, то можна бути певним, що то не тамтешня негритянка, але якась туристка яка, видно, бажаючи „похвалитися" своїм „грішним тілом", вирішила вийти в місто з вузесенькими і в максимальній мірі обтягненими на те „тіло" „пентсами". прохожі дивляться на таких „красунь і здається, з дива не можуть вийти, як, мовляв, порядна жінка може появлятися в такому вигляді в публічних місцях...

Також у протилежності до американських міст, не побачите тут 300-фунтових або й більшої ваги оброслих салом потвор у людській подобі, які з обвислими животами ледве пересувають свої ноги. (І то часто з тих, які будучи на „велфері", нарікають на „біду в Америці", на те, що президент Реґен вирішив не давати їм більше „фуд стемпсів"...). Натомість, люди Найробі і взагалі Кенії виглядають зовсім інакше — не грубі, але і не худі, стрункі і здорові. І якщо до цього додати, що в їхніх містах можна ходити без порівняння безпечніше ніж у нас, тоді, мимохіть, виникає питання, де фактично можна бачити більше тієї „дикости" — там, у „дикій" Африці, чи навпаки, тут, в Америці, де навіть президенти не певні за свою безпеку?

Біля могили Йомо Кеніяти

Виїхавши Уґуру шляхом (уґуру в перекладі з мови сваґілі означає незалежність: в Кенії існує дві офіційні мови — мова сваґілі та англійська мова), і перетявши Гайлі Селяссі авеню, опиняємося перед будинком парляменту. Високо на фасадній стіні впадають в очі десять фіґур, зроблених з італійського мармуру. Ці десять фіґур — це символ десяти племен, які створили кенійську державу.

Тут же, поруч будинку парляменту — мавзолей, в якому похований славнозвісний Йомо Кеніята — „батько Кенії", як його тут популярно називають. І він на це заслуговує. Аби ніхто не мав сумніву в тому, за що він вирішив посвятити свою діяльність і своє життя для Кенії, він навіть ім'я прибрав собі Кеніята. Коли мирним шляхом не пощастило переконати англійських окупантів звільнити Кенію, він організував відому терористичну організацію Мау Мау. Цілих вісім років розгулювала по країні ця зграя фанатиків, у різний спосіб вимордувавши 11,500 африканців і лише 50 — европейців (видно, своїх було безпечніше вбивати ніж чужих). Нарешті 12-го грудня 1963 року було проголошено незалежність Кенії, першим і безконкуренційним президентом якої став Йомо Кеніята. Після його смерти 1978 року другим президентом став Деніел Арап Мої, який під своїми портретами дозволяє себе підписувати, як „його ексцеленція". Також аби, видно, увіковічнити" свою персону, він ще за свого життя поназивав своїм ім'ям вулиці в багатьох містах країни — в тому числі і в столиці Найробі.

Та незалежно від всього, в протилежності до того, що можна бачити в Зимбабве та інших африканських країнах, які визволилися з колоніяльної залежности, в Кенії майже не видно дискримінації білої меншости населення. Тут і далі европейці залишаються власниками кращих готелів, керівниками державних парків, оперують туристичними аґенціями і т. д., не кажучи вже про численних місіонерів, які і далі пробують навертати тубільців на їхню кращу віру.... Як довго продовжуватиметься така толеранція до білих — невідомо.

Нарешті, перед нами „дика Африка"...

Їдучи до Кенії, дехто з нас журився як ми зможемо пережити чи витерпіти тропічну спеку? Адже на мапі Кенія — це країна , яка лежить якраз на екваторі.

І ось ми опинилися не тільки в Найробі, яке міститься всього 140 кілометрів на південь від екватору, але також в містечку Меру та Маниукі, які географічно лежать на самому екваторі. Але дивно і приємно, бо жадної спеки не відчуваємо! Не відчувають її і тубільці, бо часто ходять у піджаках або в светерах. Дивимося на термометер — температура за Цельсієм 22-23 або за Фаренгайтом — 72-75 ґрадусів вище нуля. В чому справа?

А в тому, що все залежить від висоти землі над рівнем води в морі або в океані. А тому що рівень Кенії міститься майже 2,000 метрів над рівнем води в сусідньому Індійському океані, тому тут такий приємний „холодний" клімат...

Їдемо автобусом до давноочікуваних африканських прерій, де нам мають показати сотні й тисячі диких звірів не у звіринцях, а на волі, в їх натуральному оточенні. Та перед тим, ніж дістатися до Маса Мара — величезний (700 квадратових миль) заповідник в південнозахідній частині Кенії, з приємністю оглядаємо провінцію країни — її села та хутори. І тут зразу помічаємо, що міста (зокрема великі) та села в Кенії — це, як кажуть, майже те саме, що небо і земля...

Будучи в основному сільсько-господарською країною, зокрема, країною, де сільське населення випасає чимало худоби, по дорозі зустрічаємо то тут, то там пастухів. Але це вже не ті самі в елеґантних випрасуваних костюмчиках стрункі парубки, що їх так можна було побачити в Найробі. Ні, це люди, які, крім якихось темного кольору накидок чи хусток, здається, на собі нічого іншого не мають. Чи дійсно вони такі бідні, що так убого, наче колись славнозвісний Магатма Ґанді, тут ходять?

— „Це не конче так, — відповів наш водій авта, який одночасно виконував ролю нашого провідника. — Вони так тут ходять, бо їм так вигідно ходити".

(Продовження буде)

Матура школи ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку

Ню Йорк, Н.Й. (хв).— Тут в приміщенні школи св. Юра, у суботу, 15-го травня 1982 року, відбулася матура учнів школи українознавства ОУА „Самопоміч".

В цьому шкільному році у 12-ій клясі навчалося 16 учнів, до матури приступило 15 та склали її успішно такі учні: Микола Алиськевич, Андрій Бідяк, Борис Богачевський, Орест Вітюк, Орест Галів, Андрій Гарматій, Марко Ґлют, Іра Івасишин, Роман Костюк, Уля Лисняк, Тарас Лозовий, Христя Содоль, Оленка Підгорецька, Богдан Мішко, Оля Ходоба.

Складали вони іспити із таких українознавчих предметів: українська мова, література, історія, культура і географія. Із цих 15 учнів двоє здало іспит з відзначним вислідом, п'ять—з дуже добрим, шість—з добрим та двоє—з достатнім.

Склад іспитової комісії творили: педагогічний дорадник, інспектор Шкільної Ради д-р Олександер Лужницький, директор школи Павло Дорожинський та вчителі—Евстахія Гойдиш, Ольга Кекіш, Петро Содоль і Христина Ференцевич.

Школа українознавства ОУА „Самопоміч" в біжучому році провадила зайняття у 12-ох клясах і передшкіллі, разом було 194 учні під проводом 20-ох членів учительського збору.

В суботу, 5-го червня 1982 року матуранти були співучасниками градуаційного бенкету, який влаштовано для ґрадуантів всіх шкіл українознавства Метропольного Ню Йорку і околиці окремим комітетом, зложеним з батьків матуральних кляс під проводом інж. Ореста Ґлюта з Ню Йорку в залі Українського Народного Дому в Нюарку.

Святочне вручення матуральних дипломів перевели директори поодиноких шкіл, які були учасниками цьогорічного матурального вечора, а саме: Школи Українознавства Нюарк, Н.Дж., Йонкерс, Н.Й., Виппані, Н.Дж., Савт Бавнд Брук, Н.Дж., СУМА Ню Йорк та „Самопоміч" Ню Йорк.

Слід відмітити, що дві наші громадські установи завжди доцінюють труд і зусилля нашої молоді та ділом довершують. І так цього року Кредитова кооператива „Самопоміч" в Ню Йорк та Український Народний Союз обдарували матурантів. Від „Самопомочі" всі 15 матурантів отримали Історичний Атлас України, видання Українського Історичного Товариства, а Український Народний Союз грошові нагороди вручив тим, що здали іспит зрілости з визначним і дуже добрим успіхом.

Матура Школи Українознавства при „Самопомочі" в Ню Йорку 1982 року

Поховали Романа Пилипця з усіма військовими почестями

Вашінґтон (Олег Звадюк). — Св.п. Роман Нестор Пилипець був похований тут, на Арлінґтонському цвинтарі, у вівторок, 8-го червня, з повними військовими почестями. Син відомої української родини, активної в українському громадському житті, він щойно в жовтні досяг би свого 22-річчя, але він загинув у автовій катастрофі в місті Каттербах у Західній Німеччині, де він служив у американській армії. Автовий випадок стався тиждень перед тим, вранці, 1-го червня, коли Роман і ще два приятелі їхали до праці. Старанючися уникнути зудару, водій хотів у останній хвилині скрутити з дороги, але він втратив контролю, і авто вдарилось у дерево. Роман загинув на місці, а два інші вояки перебувають у шпиталі в критичному стані.

Св.п. Роман Н. Пилипець

Сумна вістка про загибель св.п. Романа швидко рознеслася по українському Вашінґтоні і околиці та поміж американськими приятелями. Всі вони відчули глибоку трагедію втрати життя цього багатонадійного молодого юнака, який тут, у Вашінґтоні, народився, тут проходили його дитячі і юнацькі роки, і тут його всі знали і любили. Увечорі, 7-го червня, коли тлінні останки св.п. Романа спочили в похоронному заведенні Ріналді-Гайнс у Сілвер Спрінґс, Мериленд, понад 500 осіб прибуло на панахиду віддати останню прислугу передчасно померлому молодому українцеві. Члени Пласту, організації, до якої св.п. Роман належав, з очима, повними сліз, стояли на стійці по обидва боки труни, прибраної американським національним прапором, в якій св.п. Роман лежав у мілітарній уніформі.

Численні друзі і знайомі прийшли поділитися з його родиною сумом і жалем за передчасно перерваним молодим життям; вони складали співчуття матері Вірі і батькові Несторові Пилипцям та їх двом синам — Андріянові і Левкові і малій „принцесі" сестричці 12-річній Ларисі.

Отець Тарас Лончина, парох патріярхальної української католицької церкви Св.Тройці у Вашінґтоні, відслужив парастас. Отець Лончина, сам молодий чоловік, в прощальному слові заспокоював родину і присутніх, кажучи про вічне життя після смерти, бо світлої пам'яти Роман відійшов у місце, де нема ні болю, ні зітхання, а життя безконечне. Подібні слова потихи казали і інші священики, що співслужили, або були присутні на похоронних відправах. Це були: отець Анатолій Булавка з української православної церкви у Балтіморі, Мериленд; отець Вілліям Сток з римсько-католицької церкви св. Петра в Олней, Мериленд, і отець Йосип Денищук з української католицької церкви Святої Родини у Вашінґтоні.

Сумний похорон розпочався рано вранці у вівторок, 8-го червня, у Форт Маєр, на військовій базі армії поруч з Арлінґтонським цвинтарем, місцем спочинку багатьох американських героїв — військових і цивільних, включно з св.п. Джаном Кеннеді, 35-им американським президентом, який загинув від кулі убивника. Так само, як каплиця попереднього дня в похоронному заведенні, каплиця у Форт Маєр була виповнена по вінця цей раз в більшості військовиками, як і приятелями. Почесна сторожа і носії труни повільним урочисто-жалобним маршем супроводили труну, як колись козацьку — вкриту червоною китайкою, у цьому випадку вкриту американським прапором до середини каплиці. Потім з каплиці, довга автокада, що її кінець губився вдалині, посувався сумною колоною вслід за багато вбраним квітами автомкатафалком до місця останнього спочинку — у підніжжі гори, з якої можна бачити всю столицю.

При викопаній могилі похоронні відправи були вдалим переплетенням військової прецизности і традиційного українського похорону. Згорнено зоряний прапор в досконалий трикутник і повітря порушив сумовитий салют — прощання з вогнепальної зброї по впалому побратимові, що пролунав усим кладовищем.

Сержант армії, ідучи повільним кроком, вручив прапор Романовій матері Вірі, яка взяла прапор, що під ним служив її син, і легко притиснула до грудей. Серед жалібного натовпу не було однієї людини з сухими очима, коли український хор заспівав прощальну пісню — „Видиш, брате мій".

На тризні пізніше в офіцерському клюбі у Форт Маєр ще довго старшини з армії, що знали св.п. Романа, і українські лідери з громади, в якій він виростав, формувався і став дорослим, згадували Романа і жалкували його до болю передчасним відходом з цього світу в безглуздій автовій катастрофі. З його відходом витворилася тут прожнеча і в родині і в громаді, бо громада оплакує кожного свого багатонадійного члена, що не встиг ще повністю виявитися у цьому житті.

Зібраним подякував брат св.п. Романа 20-річний Адріян, що, переборюючи сльози і зворушення, згадав свого старшого брата найкращими словами. Роман любив військо і бажав залишитися в Армії, зробивши військову службу кар'єрою його життя, і у цьому відношенні мав підтримку своєї родини для цього. Св.п. Роман служив у 501-му бойовому авіяційному батальйоні в Каттербаху в Баварії. Він хотів стати пілотом гелікоптера і, як вказав полковник Микола Кравців, все було вже полагоджене для того, щоб Романові пляни стали дійсністю, але, на превеликий жаль, це прийшло занадто пізно...

Коли все вже затихло після сумних похоронів, самотня постать військового сурмача на найвищому вершку цвинтаря заграла прощальну мелодію, відоме всім військовим „Ніч вже йде", навіки прощаючись з побратимом.

(*Переклад Л.В.*)

ПАПА ІВАН ПАВЛО II, ЗВЕРТАЮЧИСЬ ДО 300,000 вірних на площі св. Петра, заявив, що Ізраїль повинен виявити бодай трохи великодушности у відношенні до мешканців обложеної столиці Ливану Бейруту, головно її південної частини у якій, згідно з інформаціями, може ще дійти до битви між ізраїльськими військами і частинами Палестинської Визвольної Організації. „Жорстокість викличе тільки злобу і причиниться до ще більшого кровопролиття", — заявив Святіший Отець, заповівши, що молитиметься за терплячих у тій війні осіб.

Засновано Об'єднання Українців Керґонксону і околиці

Керґонксон, Н.Й. (Р.Б.). — Заходом Ініціятивного комітету відбулися тут, 30-го травня ц.р., при участі 88 осіб, місцевих і позамісцевих громадян, громадське віче і установчі збори Об'єднання Українців Керґонксону і околиці.

Поштовхом до цього були розвіяні надії на позитивне полагодження конфлікту і на успішне закінчення переговорів, які велися довший час у справі кризи, яка заіснувала в громаді після XIII Конґресу Українців в Америці. У висліді виявилася потреба створення загальногромадського центру, двері якого були б відкриті для всіх прошарків української громади і яке об'єднувало б місцевих громадян-патріотів і околиці для спільної праці. З цією метою Ініціятивний комітет підготовив збори, щоб заслухати опінії загалу щодо створеної ситуації.

Зборами керувала Президія у складі: д-р М. Барусевич — голова, Данило Слободян — заступник голови, і Стефанія Барановська — секретар.

Після відкриття зборів і з'ясування їх цілі д-р Богдан Шебунчак виголосив доповідь про сучасний стан у нашій громаді, що її назвав „УККА і ми". Прелеґент, як довголітній член керівних органів УККА і активний учасник XIII Конґресу, у своїй дбайливо підготованій і змістовній доповіді з'ясував ті причини, які довели до кризи і до неуспіху конґресу. З одного боку це те, що УККА був задовго під контролею Визвольного Фронту, а з другого — неактивність опозиції. Неґативна постава керівників УККА до дисидентів, зокрема до ген. Петра Григоренка, поганий перебіг Конґресу із потоптанням процедуральних і статутових постанов та вкінці переговори у справі наладнання конфлікту, які провалилися через неуступчивість представників УККА, зрушили сумління громади.

Після дискусії над доповіддю, у якій забирали голос численні учасники зборів, і схвалення правильника, стверджено потребу заснувати такий центр і прийнято рішення створити Об'єднання Українців Керґонксону і околиці. Обрано голову, що ним став д-р Олег Волянський і, згідно з правильником, відповідну кількість членів до Управи, Контрольної комісії і Товариського суду, з тим, що вони розподілять функції поміж себе на першому засіданні.

Прийнято рішення, що Об'єднання Українців Керґонксону і околиці покищо залишається незалежною установою. На зборах голосували тільки мешканці Керґонксону і околиці та ті громадяни, які мають тут свої мешкання.

На першому засіданні керівних органів Об'єднання Українців Керґонксону і околиці розподілено функції і окремі діловодства. У склад Управи увійшли: д-р Олег Волянський — голова, проф. Володимир Бакум — заступник, Зеня Ковальська — протоколярний секретар, Д.Слободян — скарбник, Іван Хоманчук — організаційний референт, д-р Роман Барановський — пресовий референт, Володимир Квас — референт зовнішніх зв'язків разом із Стефанією Гаврилюк і Уляною Крижанівською, та Дарія Хухра — референт внутрішніх зв'язків. До Контрольної комісії увійшли: Володимир Ренер — голова, Володимир Берізка і Оля Салук — члени; до Товариського суду: мґр Сильвестер Мартюк — голова, проф. Осип Гулей та Ярослава Ціханська — члени.

Розглядаючи плян праці Управи, намічено влаштувати такі імпрези: відзначення 40-річчя УПА дня 10-го жовтня 1982 року; святкування річниць Листопадового чину — 31-го жовтня 1982 року; Свято Самостійности і Соборности України — 23-го січня 1983 року; Свято Шевченка — 13-го березня 1983 року, і Свято Героїв — 22-го травня 1983 року.

В програму діяльности Управи рішено включити влаштовування зустрічів з американськими парляментаристами, взяти участь у влаштуванні Українського Дня, що його організує Комітет „Ад Гок", цього літа, та зактивізувати занедбану ділянку суспільної опіки.

Засноване з волі організованого громадянства Об'єднання Українців Керґонксону і околиці є єдиною законно оформленою загальногромадянською установою з мандатом репрезентувати громаду. Керівні органи Об'єднання Українців Керґонксону і околиці апелюють до всього українського місцевого громадянства продовжувати свою діяльність в обраних ділянках власного заінтересування і включатися у працю Об'єднання для загального добра громади.

ШЕКСПІРІВСЬКЕ Т-ВО ВІДБУЛО ЗБОРИ

Оттава (УІБ). — Українське Шекспірівське Товариство, що в цьому році святкує 25-річчя з дня заснування, відбуло у п'ятницю, 11-го червня, в Оттавському університеті свої дворічні збори під керуванням теперішнього голови проф. Яра Славутича. Збори відбулися в Сімард голлі з доповідями Ірени Макарик, Б. Шнайдера й Олега Зуєвського й читанням нових перекладів Шекспіра на українську мову. Близько 60 слухачів свідчили про зацікавлення українською Шекспіріяною.

День батька...

(*Продовження зі стор. 2*)

„Відповідне здоров'я, що робить працю приємною. Відповідний достаток, що задовольняє всі потреби. Відповідна сила, щоб перебороти всі труднощі. Відповідний такт, щоб визнати свої гріхи і перемогти їх. Відповідна терпеливість, щоб бачити дещо доброго в сусідів. Відповідна любов, щоб бути корисними і помічним для ближніх. Відповідна віра, щоб здійснювати Божі справи. Відповідна надія, щоб усувати всі тривожні побоювання щодо майбутнього."

Ці поради написані понад 150 років тому, але вони й досі не втратили на актуальності. Варт їх запам'ятати всім нашим батькам!

І. Савич

ПОДЯКА

Під час тризни по

бл. п. РОМАНОВІ ОЛЕНЦЕВІ

присутні Приятелі і Знайомі Покійного, які взяли Участь в похоронах, зложили в пам'ять Покійного:
200.00 дол. на церкву св. Володимира в Ґлен Спей; 195.00 дол. на Патріярший Фонд; 170.00 дол. на сироти в Арґентині.
Разом — 565.00 дол.
Усім жертводавцям висловлюю мою щиру подяку.
СТЕФАНІЯ ОЛЕНЕЦЬ — дружина синами і родиною

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Нашого Найдорожчого Чоловіка, Брата, Шваґра і Вуйка

бл. п.
ЯРОСЛАВА БАРАНЕЦЬКОГО

буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА

в ПОНЕДІЛОК, 21-го ЧЕРВНЯ 1982 р.
о год. 8-ій рано
в катедральному храмі НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ у Філядельфії.

Про молитви за спокій душі Покійного просять

ДРУЖИНА з РОДИНОЮ

Ділимося сумною вісткою з членами Українського Патріярхального Т-ва, що в четвер, 10 червня 1982 р. в Ірвінґтон Дженерал Госпітал, в Ірвінґтоні, Н. Дж., по важкій і коротній недузі, відійшла у Вічність

бл. п.
АННА ПЕТРОВСЬКА
нар. КУРЧАК

уроджена в Україні

Після відправ панахид в пох. заведенні Литвинів в Юніон, Н. Дж., 12-го червня ц. р. і по відправі Служби Божої в українській католицькій церкві в Нюарку, Н. Дж., в понеділок, 13-го червня ц. р., Покійна похована на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійна була щирою діячкою, членкинею, головою Управи і головою Контрольної Комісії Відділу Патріярхального Т-ва в Нюарку і будівничою та добродійкою Постійного Патріяршого Фонду Т-ва Св. Софія, на який з посвятою переводила збірки і на який сама жертвувала тисячі долярів.

Залишила в глибокому смутку:
мужа — ПАВЛА
та багатьох членів нашого Товариства.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Відділу Українського Патріярхального Товариства в Нюарку,-Ірвінґтоні й околиці

•

Просимо в блаженну пам'ять Покійної, замість квітів на могилу складати пожертви на Патріярший Фонд Т-ва Св. Софія на адресу скарбника Т-ва.:

Wasyl Hnativ
76 Mountain View Place
Newark, N. J. 07106
Tel.: (201) 374-2574

ОТЦІ РЕДЕМПТОРИСТИ
І ПАРАФІЯ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.

сповіщають сумну вістку, що дня 17-го червня 1982 р. ненадійно упокоївся в Бозі на 60-му році трудолюбивого життя

о. ДИМИТРІЙ БИБЛІВ, ЧНІ

ПОХОРОННІ відправи будуть відслужені в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. при вул. Сенфорд в такому порядку:

НЕДІЛЯ, 20-го червня 1982 р. — год. 5-та по пол. виложення тіла, год. 7-ма веч. парастас.

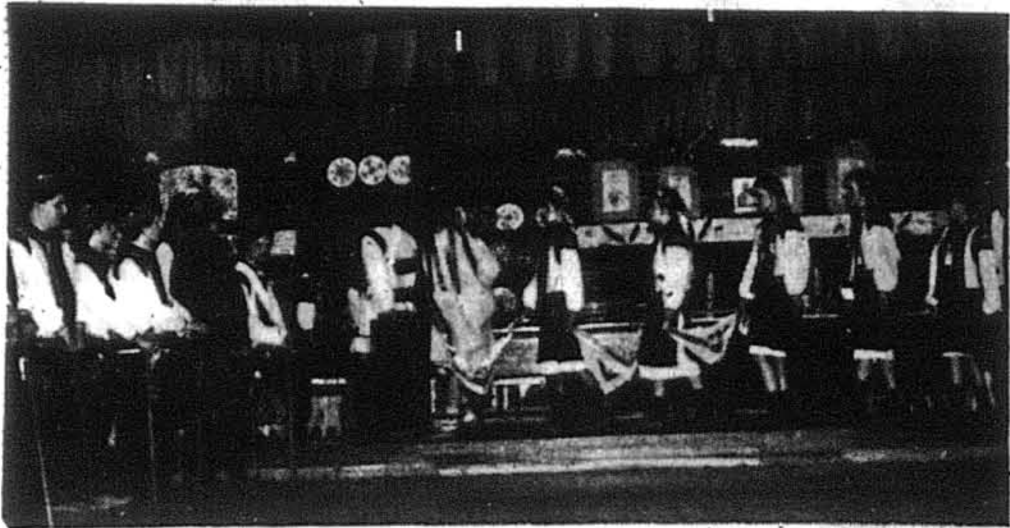
ПОНЕДІЛОК, 21-го червня 1982 р. о год. 10-ій ранку Архиерейська Служба Божа і священичий похорон, які відправить Митрополит Кир Стефан у сослуженні духовенства.

•

Тіло Покійника буде перевезене до Канади і зложене на кладовищі в Йорктоні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

„Гуцульське весілля" в Ню Йорку

Сцена із монтажу „Гуцульське весілля".

Школа св. Юра в Ню Йорку порадувала нас 21-го травня монтажем „Гуцульське весілля", який написала Любов Волинець, учителька школи, виконаним на підставі етнографічних матеріялів. Монтаж складався із трьох частин: 1) Прощання з полониною, згашення ватри, „Залицяння", „Ворожіння", музики, танці, співи. 2) „Сватання", „Вінкоплетення", вбирання деревця, „Дарування", „Запрошення на весілля". 3) „Молодого одягають до шлюбу", „Молоду одягають до шлюбу", „Весільний похід до шлюбу" і поворот додому, „Вітання молодих по шлюбі", „Брат продає сестру", „Повниця", Весільна частина (розваги, коломийки, танці), „Покривання молодої", „Дарування" і прощання.

Ролі виконували такі учні Молода—Ксеня Зелик, Молодий—Олесь Фурда, Мама—Ірка Приймак, Батько—Юрій Микитин, Береза—Ярослав Галатин, Староста—Петро Шміґель, Староста—Юрій Пастернак, Баба—Леся Канятин, Брат—Володимир Волинець, Світилка—Ляриса Певна. Дружки—Дарка Лещук, Дзвінка Кобаса, Мелася Соневицька, Галя Худик, Світляна Войціцка. Дружби—Іван Лущик, Любко Лавро, Ігор Стецко, Олег Слупчинський Аскольд Хемич.

Танцюристи—Л.Бадригула, С.Войціцка, М.Гнатишин, Е.Ґрабас, Т.Гобовська, Л.Канятин, Л.Лавро, Д. Лещук, Л.Микитин, Ю.Микитин, Р.Мочара, Ю.Пастернак, М.Соневицький, І.Стецко, В.Сусь, Г.Худик. Хор—Н.Волошин, Г.Дика, Р. Кекіш, М.Савчинець, Р.Комар, Н.Литвин, Д.Лопатинська, Л.Маслій, Г.Михальцьо, М.Михальцьо, Ю.Москаль, Н.Недоступ, А.Омірська , М.Савчинець, Л.Саляк, О.Хамко, Т.Самохвал, М.Чижо, Д.Шуль.

Солістка Оля Михайлюк дуже милозвучно своїм шовкового тембру голосом відспівала весільну пісню „Ой, зацвіли фіялочки". Вона заповідається на добру співачку. З нашої школи св. Юра вийшла Оксана Харук, сопрано, яка тепер виступає в ансамблі „Промінь" як солістка. Музичне оформлення—проф. Ігоря Соневицького, що був рівночасно акомпаньятором. Хореографія—Дарії Гензи; сценічне оформлення Тараса Гірняка і Адріяна Керода і зі смаком виконане. Трембітар Олег Слупчинський мав головну роботу, бо трембітав на всі боки на правдивій трембіті, коли зачинались весілля чи інші важливі події.

Академія св. Юра щиро подякувала всім, хто допоміг у підготові вистави, а зокрема жінкам—Н.Білан, Н.Самокіш, Л.Старосольській за випозичення автентичних гуцульських строїв; інж. А.Закревському за збудування мисника і скрині; за пошиття строїв—А.Зеликовій, М.Абрамюковій, Е.Стецковій, Т.Мандзій, О.Гной, О.Лопатинській, панству Бурдунам, а А.Зелик за спечення короваю і колачів; також Федеральній Кредитівці „Самопоміч" за пожертву суми 250 дол. на покриття коштів строїв.

Вистава була дуже солідно і стилево опрацьована. Коломийки, танці, одяги то що були виконані на підставі етнографічних матеріялів.

Це вже друга вистава цього роду. Минулого року Люба Волинець опрацювала „Полтавське весілля". Як попередня, так і ця вистава були повторені три рази при численній участі публіки.

І насуваються питання. Чому багато батьків не посилає своїх дітей до української школи? Де наші діти довідаються про нашу традицію, історію, культуру? В якій чужій школі будуть вшановувати наші релігійні і національні свята, а що найважніше, навчаться молитви українською мовою? В нашій школі св Юра наука стоїть на високому рівні. Доказом цього є численні стипендії, які наші діти дістають для навчання у високих школах. Добре подумайте, батьки, поки впишете дитину до неукраїнської школи!

Єпископ Василь Лостен на святкуванні 40-річчя градуації школи сказав такі знаменні слова: „Всякими способами рятуйте школу св. Юра, бо це—чи не єдина українська школа в Америці для українських дітей".

Олга Соневицька

Український Фестиваль у Дітройті

Щорічні національні фестивалі на Гарт пляжі в центрі Дітройту починаються на початку травня. Ротаційним порядком цьогорічний український фестиваль започаткував сезон та відбувся 7-го, 8-го і 9-го травня ц.р. Це був кінець тижня, а на неділю припав День Матері. Частина програми була присвячена матерям, і це збагатило форму та зміст фестивалю. Справді, у п'ятницю весняний дощ перешкодив багатьом учасникам прибути, натомість у суботу та неділю маси українського громадянства та мешканців Мишиґену, неначе хотячи надолужити втрачене, заповнили пляжу. Це був один із найчисельніших фестивалів, що досі відбувалися.

Під час офіційного відкриття у присутності представників українських установ та міської адміністрації на естраді відчитано проклямації „Українського тижня" на терені стейту та Дітройту, видані губернатором Дж. Мілліkеном та міською радою і посадником Дітройту. Підкреслюючи, що Дітройт українським фестивалем вшановує матерів, відзначено дві українські матері — Ірину Козаченко та сестру Миронію із згромадження Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. Відбулася також коронація цьогорічної „королеви фестивалю" — Христини Гладиш, студентки Української Вищої Школи. Вибрана „королева" промовила по-англійському та по-українському.

Розвагово-мистецьку програму на протязі всіх трьох днів виконували відомі мистецькі групи: „Гомін України" — ціла низка танцювальних ансамблів, від дитячих починаючи аж до дорослої молоді, під проводом хореографа-мисткині Йоанни Драгінди-Кульчицької; оркестра „Галичани" під керівництвом Г.Зарицького; музика троїстів, під керівництвом Я. Макійчука; „Луна", вокальний ансамбль у складі: Х.Липецька, З.Серафин, Н.Лаврин, О.Федорович, А.Воронович, В.Андрушків під акомпаньямент М. Лісовської; оркестра „Каменярі"; танцювальний ансамбль при православному храмі у Віндзорі, Канада, мистецький керівник С.Романів. Солісти — Одарка Худоба, ліричне сопрано Канадського Оперового Театру в Торонто та відомий співак-бандурист Михайло Сердюк. Програмою майстерно проводила весь час Й. Драгінда-Кульчицька. Кожний виступ десятки тисяч учасників нагороджували спантанними оплесками. Українська пісня, музика, танці захопили населення Дітройту, про що писала місцева англомовна преса, зокрема „Фрі Прес", що, крім репортажу, помістила світлини з фестивалю. Усі три телевізійні станції на своїх вечірніх і нічних програмах висвітлювали деякі фрагменти програми.

Особливо зворушуючою точкою програми був салют матерям, що мав місце у неділю, 9-го травня, по полудні. Понад сотню матерів викликано на естраду та вручено кожній квітку, як вияв пошани та любови. Серед них окремими грамотами відзначено І.Козаченко та сестру Миронію, як „Матерів Року".

На кожному фестивалі важлива роля припадає „Кімнаті мистецтва". Цього року своїми оригінальними експонатами вона притягла тисячі учасників. Згадати б вдале віддзеркалювання середини типової української хати, що перенесло старших відвідувачів до рідних хат в Україні, а у молодших викликало жваве зацікавлення культурним устаткуванням. Або, наприклад, левада побіч села, на якій старий бандурист грає на бандурі зібраним довкруги жінкам, хлопцям, дівчатам, дітям, одягненим у народний одяг Оригінальна панорама мініятурних осіб з краєвидом. Це вказувало на знання тих, що його відтворили та прицизійно до нюансів виконали експонати.

На дальшому пляні в цій „Кімнаті мистецтв" була колекція ляльок, зразків українського одягу з різних частин України. Ці ляльки вже повний десяток років втішаються добрим іменем не тільки в Дітройті, але далеко поза ним, а також у Канаді. Крім того, виставлені були зразки справді мистецького виконання вишивки різних сцібів скатертей, рушників, подушок, серветок, суконь тощо. Цікава збірка писанок та зразки рідкісної кераміки збагачували виставку. Все це — творча муравлина праця жіноцтва 81-го Відділу СУА ім. О.Степанів, зокрема голови мґр О.Лісківської, виконавця багатьох проєктів О.Папіж, Т.Обушкевич, І.Чучман та багатьох інших, імен яких через брак місця не можемо тут згадати, а вони великим вкладом праці спричинилися до успіху виставки. Демонстрування вишивок та висвітлення прозірок про Україну доповнювали зміст „Кімнати мистецтва".

При станках іншого мистецтва, — харчового, — можна було смакувати український борщ, вареники, голубці, що здобули апетити і неукраїнського населення Дітройту. При окремих станках можна було набути (в двох мовах українську літературу та дрібні пам'ятки з фестивалю. Варто підкреслити велику кількість добре опрацьованих інформацій (памфлетів) про Україну, що їх роздавали учасникам.

В загальному впадала в очі добра організація цілости фестивалю. Це заслуга комітету в складі: М.Віхорек, голова, о.ігумен Б.Панчук, ЧСВВ, і Е.Запорожець - заступники, інж. В.Колодчин, координатор; М.Феденко, секретар, З.Василькевич, фінансовий референт, мґр Р.Дигдало - культурно-мистецький референт, Ю. Неліґен - референт вибору „королеви". Успіх слід завдячувати не тільки Фестивальному комітетові, але цілій низці громадських організацій, що тісно співпрацювали з репрезентантом громади — Метрополітальним Відділом УККА, який координував їхню діяльність.

В.П.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

АННА ЗАХАРЧУК, член УНС Відд. 44-го Т-ва „Українських Стрільців" в Нортгамптоні, Па., померла 8-го березня 1982 р. на 77-му році життя. Нар. 19-го березня 1905 року в Ганібрук, Па. Членом УНС стала в 1965 році. Залишила в смутку п'ять дочок: Ольгу, Софію, Аліс і Діяну і чотирьох синів: Валляса, Романа, Андрія і Теодора, та 21 внуків. Похорон відбувся 11-го березня на цвинтарі св. Івана в Нортгамптоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Мартин Щеска, секр.

МАРІЯ ОЛСЕН, член УНС Відд. 270-го св. Івана Хрестителя в Джерзі Сиτі, Н.Дж., померла на 91-му році життя. Нар. 21-го червня 1890 року в Україні. Членом УНС стала 1923 року. Залишила в смутку синів Андрія та Михайла і дочку Юлію з мужем та трьох внуків. Похорон відбувся 15-го лютого 1982 року на цвинтарі Святого Імени в Джерзі Сиτі, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Степан Островський, секр.

АННА КУШНІР, член УНС Відд. 147-го св. Михайла в Аллентавні, Па., померла 24-го лютого 1982 року на 62-му році життя. Нар. 8-го лютого 1920 року в Аллентавні, Па. Членом УНС стала в 1973 році. Залишила в смутку дочку Керол Наливайко. Похорон відбувся 27-го лютого 1982 року на цвинтарі св. Марії у Вайтголл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Катерина Гуцайлюк, секр.

ОЛЬГА МЕРЕЧАК, член УНС Відд. 146-го ім. Івана Франка в Дітройті, Міч., померла 3-го лютого 1982 року на 61-му році життя. Нар. 1920 року. Членом УНС стала 1943 року. Залишила в смутку сестру Анну, братанка, та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 6-го лютого 1982 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Г. Корбяк, секр.

Мгр ІВАН ГРИЦЮШКО, член УНС Відд. 173-го ім. св. Володимира у Вилмінгтоні, Дел., помер 9-го лютого 1982 року на 76-му році життя. Нар. в Святім, пов. Ярослав, Зах. Україна. Членом УНС став в 1965 році. Залишив у смутку дружину Стефанію, синів Богдана, Романа і Андрія, доньок: Марусю і Ірину, невісток, зятя і три внучки. Похорон відбувся 12-го лютого 1982 року на католицькім цвинтарі в Вилмінгтоні, Дел.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Щерба, секр.

